

Haven i november

Med november måneds komme, er det blevet plantesæson for løvfældende træer og buske samt tid at slå græsset sidste gang og forberede sarte planter på vinterens komme.

Sidste høst i køkkenhaven

Her sidst i oktober, hvor vi normalt får den første nattefrost, er det tid til at grave gulerødder, rødbeder og knoldselleri op. Disse rodfrugter kan ikke tåle frost og kan med fordel opbevares i en grønsagsskule. Man kan lave en simpel grønsagsskule ved at grave en stor murebalje eller måske to ned, hvis man har brug for mere plads. Baljerne fyldes med rodfrugterne, der dækkes med sand for at hindre udtørring. Over baljerne lægger jeg tætsluttende træplader, så musene ikke kan komme til grønsagerne, og ca. 10 cm tykke flamingoplader eller en vintermåtte som isolering. Herved holdes frosten ude, og det er let at hente grønsagerne vinteren igennem.

Pastinakker og skorzonerrødder kan tåle frost og kan blive stående i køkkenhaven i vinter. Men da det er svært at få dem frem, når jorden er frossen, garver jeg nogle af dem op og opbevarer i kuler med de øvrige rodfrugter.

Gravning af køkkenhaven

Fra gammel tid er der tradition for at grave køkkenhaven hver efterår, hvilket ofte er et tungt og hårdt arbejde med ømme rygge til følge. Rent fagligt fraråder jeg næsten altid at grave haven, da det ofte skader mere end det gavner. Ved at grave jorden forstyrres det biologiske liv i jorden, ormer rives over og andre mikroorganismer kommer til enten at ligge dybere eller højere i jorden, hvilket de sjældent tåler særlig godt – udtørres på overfladen, mangler ilt nede i jorden, mases osv.

Dog kan efterårsgravning være en god ide, hvis jorden er meget leret. Her vil frosten hjælpe med til at sprænge de hårde jordklumper. Eller hvis jorden er blevet hård som følge af færdsel mv. – alternativt kunne man i sådanne situationer løsne jorden med en greb.

Også hvor der er mange rødder i overfladen, eller når man skal have tilført større mængder af kompost/kogødning, kan det være en god ide at grave, da man herved får fjernet rødderne fra overfladen og bladet komposten ned i jorden, hvorved jorden bliver nemmere at kultivere.

Vær dog opmærksom på, at tidlig efterårsgravning giver let adgang for dræbersneglene til at finde beskyttede hulrum nede i jorden, inden frosten for alvor kommer. Det kan give flere overvintrende snegle i haven om foråret.

Vinterdække, løbende tilførsel af organisk materiale, brug af grøngødning m.v. vil på sigt bevirke, at jorden bliver så bekvem, at gravning ikke er nødvendig.

Kim Tang

Landskabsarkitekt, fagkonsulent Danske Anlægsgartnere

Større høst næste år?

November er plantetid.

Har du købt nye frugttræer til din have? Vi har et stort udvalg i frugttræer og bærbuske. Plant nu, så du kan høste næste sommer.

Det er også nu du skal plante hæk, allétræer og havens buske. Bestil nu, så du kan få plantet inden frosten for alvor sætter ind.